

Brussel, 4 juni 2026
(OR. en)

10135/26

ECOFIN 743
UEM 221
SOC 331
EMPL 160
COMPET 690
ENV 633
EDUC 215
ENER 332
JAI 744
GENDER 71
JEUN 112
SAN 408
ECB
EIB

BEGELEIDENDE NOTA

van: de secretaris-generaal van de Europese Commissie, ondertekend door mevrouw Martine DEPREZ, directeur

ingekomen: 3 juni 2026

aan: mevrouw Thérèse BLANCHET, secretaris-generaal van de Raad van de Europese Unie

nr. Comdoc.: COM(2026) 218 final

Betreft: Aanbeveling voor een
AANBEVELING VAN DE RAAD
inzake het economisch, sociaal, werkgelegenheids-, structuur- en
begrotingsbeleid van Malta

De delegaties vinden hierbij document COM(2026) 218 final.

Bijlage: COM(2026) 218 final

Brussel, 3.6.2026
COM(2026) 218 final

Aanbeveling voor een

AANBEVELING VAN DE RAAD

**inzake het economisch, sociaal, werkgelegenheids-, structuur- en begrotingsbeleid van
Malta**

{SWD(2026) 218 final}

Aanbeveling voor een

AANBEVELING VAN DE RAAD

inzake het economisch, sociaal, werkgelegenheids-, structuur- en begrotingsbeleid van Malta

DE RAAD VAN DE EUROPESE UNIE,

Gezien het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie, en met name artikel 121, lid 2, en artikel 148, lid 4,

Gezien Verordening (EU) 2024/1263 van het Europees Parlement en de Raad van 29 april 2024 betreffende de doeltreffende coördinatie van het economisch beleid en betreffende het multilaterale begrotingstoezicht en tot intrekking van Verordening (EG) nr. 1466/97 van de Raad¹, en met name artikel 3, lid 3,

Gezien de aanbeveling van de Europese Commissie,

Gezien de resoluties van het Europees Parlement,

Gezien de conclusies van de Europese Raad,

Gezien het advies van het Comité voor de werkgelegenheid,

Gezien het advies van het Economisch en Financieel Comité,

Gezien het advies van het Comité voor sociale bescherming,

Gezien het advies van het Comité voor de economische politiek,

Overwegende hetgeen volgt:

- (1) In Verordening (EU) 2024/1263 wordt omschreven wat de doelstellingen zijn van het kader voor economische governance, dat erop gericht is gezonde en houdbare overheidsfinanciën, duurzame en inclusieve groei, alsook veerkracht te bevorderen door middel van hervormingen en investeringen, en buitensporige overheidstekorten te voorkomen. In die verordening is bepaald dat de Raad en de Commissie in het kader van het Europees Semester multilateraal toezicht uitoefenen overeenkomstig de doelstellingen en vereisten van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie (“VWEU”). Het Europees Semester omvat met name de opstelling van en het toezicht op de uitvoering van landspecifieke aanbevelingen.
- (2) Op 16 juli 2025 heeft de Commissie haar voorstel vastgesteld voor een verordening tot oprichting van het Europees Fonds voor economische, sociale en territoriale cohesie, landbouw en platteland, visserij en maritieme zaken, welvaart en veiligheid voor de periode 2028-2034 en tot wijziging van Verordening (EU) 2023/955 en Verordening (EU, Euratom) 2024/2509². Het voorstel strekt ertoe de doeltreffendheid van

¹ Verordening (EU) 2024/1263 van het Europees Parlement en de Raad van 29 april 2024 betreffende de doeltreffende coördinatie van het economisch beleid en betreffende het multilaterale begrotingstoezicht en tot intrekking van Verordening (EG) nr. 1466/97 van de Raad (PB L, 2024/1263, 30.4.2024, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1263/oj>).

² Voorstel voor een verordening van het Europees Parlement en de Raad tot oprichting van het Europees Fonds voor economische, sociale en territoriale cohesie, landbouw en platteland, visserij en maritieme

Uniefinanciering te vergroten door de versnippering van de financiële architectuur te verminderen en lidstaten te ondersteunen bij de coördinatie van hun economisch beleid overeenkomstig artikel 175 VWEU. Op 25 november 2026 heeft de Commissie een advies over het ontwerpbegrotingsplan 2025 van Malta vastgesteld. Tevens heeft de Commissie op die datum op grond van Verordening (EU) nr. 1176/2011 het waarschuwingsmechanismeverslag 2026 goedgekeurd, waarin zij Malta niet noemt als een van de lidstaten waarvoor een diepgaande evaluatie nodig is. Ook heeft de Commissie een aanbeveling voor een aanbeveling van de Raad over het economisch beleid van de eurozone en een aanbeveling voor een aanbeveling van de Raad over menselijk kapitaal in de Europese Unie goedgekeurd, en een voorstel gedaan voor het gezamenlijk verslag over de werkgelegenheid voor 2026, waarin de uitvoering van de werkgelegenheidsrichtsnoeren en de beginselen van de Europese pijler van sociale rechten wordt geanalyseerd. De Raad heeft de aanbeveling over het economisch beleid van de eurozone³ goedgekeurd op 21 april 2026, en het gezamenlijk verslag over de werkgelegenheid en de aanbeveling over menselijk kapitaal op 9 maart 2026.

- (3) Op 29 januari 2025 heeft de Commissie het kompas voor concurrentievermogen gepubliceerd, een strategisch kader dat het mondiale concurrentievermogen van de Unie de komende vijf jaar moet stimuleren. Daarin worden de drie transformatievereisten innovatie, decarbonisatie en concurrentievermogen, en veiligheid genoemd als kritieke pijlers voor duurzame economische groei. Het Europees Semester is afgestemd op het kompas voor concurrentievermogen, hetgeen ervoor zorgt dat het economisch beleid van de lidstaten in overeenstemming is met de strategische doelstellingen van de Commissie, waarbij een eenvormige aanpak van economische governance wordt opgezet ter bevordering van duurzame groei, innovatie en veerkracht in de Unie.
- (4) In 2026 blijft het Europees Semester voor coördinatie van het economisch beleid parallel verlopen met de slotfase van de uitvoering van de herstel- en veerkrachtfaciliteit (“RRF”)⁴. Herstel- en veerkrachtplannen (“RRP’s”) zijn samen met middelen voor cohesiebeleid van essentieel belang gebleken voor de verwezenlijking van de beleidsprioriteiten in het kader van het Europees Semester, aangezien met de plannen alle of een aanzienlijk deel van de uitdagingen die in de relevante landspecifieke aanbevelingen van de recente cycli zijn aangehaald, moesten worden aangepakt, en programma’s gefinancierd door het Europees cohesiebeleid nodig waren om rekening te houden met landspecifieke aanbevelingen. Nu de RRF het einde van haar levensduur nadert, blijft het van essentieel belang om de hervormingen die in het kader van de RRF zijn ondersteund en uitgevoerd, vol te houden, met name de hervormingen die bijdragen aan de aanpak van de uitdagingen die zijn vastgesteld in de landspecifieke aanbevelingen.
- (5) Op 3 juni 2026 heeft de Commissie het landverslag 2026 voor Malta gepubliceerd. Daarin heeft zij de vooruitgang beoordeeld die Malta heeft geboekt bij de uitvoering van de desbetreffende landspecifieke aanbevelingen en werd de balans opgemaakt van

zaken, welvaart en veiligheid voor de periode 2028-2034 en tot wijziging van Verordening (EU) 2023/955 en Verordening (EU, Euratom) 2024/2509 (COM(2025) 565 final). Op dit moment wordt met de medewetgevers over de voorgestelde verordening onderhandeld.

³ PB C, C/2026/2434, 28.4.2026, ELI: <http://data.europa.eu/eli/C/2026/2434/oj>.

⁴ Verordening (EU) 2021/241 van het Europees Parlement en de Raad van 12 februari 2021 tot instelling van de herstel- en veerkrachtfaciliteit (PB L 57 van 18.2.2021, blz. 17, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2021/241/oj>).

de uitvoering door Malta van het RRP. Op basis hiervan zijn in het landverslag de dringendste uitdagingen voor Malta in kaart gebracht. Ook werd de vooruitgang beoordeeld die Malta heeft geboekt bij de uitvoering van de Europese pijler van sociale rechten en bij de verwezenlijking van de kerndoelen van de Unie inzake werkgelegenheid, vaardigheden en armoedebestrijding, alsook bij de verwezenlijking van de duurzameontwikkelingsdoelstellingen van de Verenigde Naties.

- (6) Op 21 januari 2025 heeft de Raad na de beoordeling en op aanbeveling van de Commissie een aanbeveling tot goedkeuring van het nationaal budgettair-structureel plan voor de middellange termijn van Malta aangenomen⁵. Het plan bestrijkt de periode van 2025 tot en met 2028 en voorziet in een over vier jaar gespreide begrotingsaanpassing. De Raad heeft de volgende maximale groeipercentages van de netto-uitgaven aanbevolen: 6,0 % in 2025, 5,8 % in 2026, 5,8 % in 2027 en 6,1 % in 2028. Deze percentages stemmen overeen met de maximale cumulatieve groeipercentages die zijn berekend op basis van referentiejaar 2023, namelijk 13,8 % in 2025, 20,4 % in 2026, 27,4 % in 2027 en 35,1 % in 2028. Voor de jaren 2025-2027 komen deze maximale groeipercentages van de netto-uitgaven overeen met het correctieve pad, zoals aanbevolen door de Raad uit hoofde van artikel 126, lid 7, VWEU op 21 januari 2025, om een einde te maken aan de buitensporigtekortsituatie⁶. Na de tijdige en duurzame correctie van het buitensporige tekort heeft de Raad op [datum] op aanbeveling van de Commissie een besluit krachtens artikel 126, lid 12, VWEU⁷ vastgesteld tot intrekking van zijn eerdere besluit waarbij het bestaan van een buitensporig tekort werd vastgesteld⁸.
- (7) De Russische aanvalsoorlog tegen Oekraïne en de gevolgen daarvan zijn een existentiële uitdaging voor de Europese Unie. De Commissie heeft lidstaten uitgenodigd om op gecoördineerde wijze te verzoeken om activering van de nationale ontsnappingsclausule van het stabiliteits- en groeipact, ter ondersteuning van de inspanningen van de EU om tot een snelle en aanzienlijke verhoging van de defensie-uitgaven te komen⁹ en dit voorstel is door de Europese Raad van 6 maart 2025 positief ontvangen. Tot 2028 kunnen lidstaten nog steeds op elk moment verzoeken om de activering van de nationale ontsnappingsclausule, mits aan alle in artikel 26 van Verordening (EU) 2024/1263 vermelde criteria wordt voldaan.

⁵ Aanbeveling van de Raad van 21 januari 2025 tot goedkeuring van het nationaal budgettair-structureel plan voor de middellange termijn van Malta (PB C, C/2025/649, 10.2.2025, ELI: <http://data.europa.eu/eli/C/2025/649/oj>).

⁶ Aanbeveling van de Raad om een einde te maken aan de buitensporigtekortsituatie in Malta, aangenomen op 21 januari 2025. Alle documenten met betrekking tot de procedure bij buitensporige tekorten van Malta zijn te vinden op: https://economy-finance.ec.europa.eu/economic-governance-framework/stability-and-growth-pact/corrective-arm-excessive-deficit-procedure/excessive-deficit-procedures-overview/Malta_en.

⁷ Besluit (EU) 2026/[OJ: please insert] van de Raad van [datum] tot intrekking van Besluit (EU) 2024/2128 betreffende het bestaan van een buitensporig tekort in Malta (PB [please insert relevant OJ references]).

⁸ Besluit (EU) 2024/2128 van de Raad van 26 juli 2024 betreffende het bestaan van een buitensporig tekort op Malta (PB C, C/2024/2128, 1.8.2024, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dec/2024/2128/oj>).

⁹ Mededeling van de Commissie over het opnemen van hogere defensie-uitgaven in het kader van het stabiliteits- en groeipact, Brussel, 19 maart 2025, C(2025) 2000 final.

- (8) Op 30 april heeft Malta zijn jaarlijkse voortgangsverslag 2026¹⁰ ingediend over de naleving van de aanbevolen maximale groeipercentages van de netto-uitgaven en de uitvoering van hervormingen en investeringen als antwoord op de belangrijkste uitdagingen zoals benoemd in de landspecifieke aanbevelingen in het kader van het Europees Semester. Het jaarlijkse voortgangsverslag weerspiegelt ook de halfjaarlijkse verslaglegging van Malta over het uitvoeren van zijn herstel- en veerkrachtplan overeenkomstig artikel 27 van Verordening (EU) 2021/241. Het verslag over de actie die in het kader van de procedure bij buitensporige tekorten is genomen, is in het jaarlijkse voortgangsverslag geïntegreerd.
- (9) De reële bbp-groei in 2025 was 4,0 %, met een GICP-inflatie van 2,4 %. Volgens de voorjaarsprognoses 2026 van de Commissie zal het reële bbp in 2026 groeien met 3,7 % en in 2027 met 3,6 %, met een GICP-inflatie van 2,7 % in 2026 en 2,3 % in 2027.
- (10) Volgens door Eurostat¹¹ geleverde gegevens daalde het overheidstekort van Malta van 3,4 % van het bbp in 2024 tot 2,2 % van het bbp in 2025. De daling van het tekort in 2025 geeft een hoge groei van de ontvangsten weer, onder meer uit vennootschapsbelasting en indirecte belastingen, hoofdzakelijk gedreven door de groei van het nominale bbp en de belastinggrondslag, alsmede door aanzienlijke uitzonderlijke belastingopbrengsten. Aan de andere kant bleven, ondanks een zich niet-herhalende aanzienlijke kapitaaloverdracht naar de nationale luchtvaartmaatschappij in 2024, de overheidsuitgaven significant stijgen, met een aanzienlijke toename in de loonkosten en het intermediair verbruik van de overheid, alsmede een eenmalige uitgave als gevolg van een gerechtelijke uitspraak. Op basis van de op de afsluitdatum van de prognoses bekende beleidsmaatregelen wordt in de voorjaarsprognoses 2026 van de Commissie uitgegaan van een tekort van 2,2 % van het bbp in 2026 en 2,1 % in 2027.
- (11) Op basis van de ramingen van de Commissie was de begrotingskoers¹², die zowel nationaal als door de EU gefinancierde uitgaven omvat, in 2025 contractief (0,6 % van het bbp). Deze wordt naar verwachting neutraal in 2026 en contractief, met 0,5 % van het bbp, in 2027.
- (12) Volgens door Eurostat¹³ geleverde gegevens daalde de overheidsschuld van Malta van 45,9 % van het bbp eind 2024 tot 46,4 % van het bbp eind 2025. Op basis van de op de afsluitdatum van de prognoses bekende beleidsmaatregelen wordt in de voorjaarsprognoses 2026 van de Commissie uitgegaan van een daling van de schuldquote eind 2026 naar 46,2 % met eind 2027 een stabilisering op dat niveau.

¹⁰ De jaarlijkse voortgangsverslagen 2026 zijn beschikbaar op: https://economy-finance.ec.europa.eu/economic-and-fiscal-governance/stability-and-growth-pact/preventive-arm/annual-progress-reports_nl.

¹¹ Euro-indicatoren van Eurostat, 22 april 2026.

¹² De begrotingskoers wordt afgemeten aan de jaarlijkse verandering in de onderliggende begrotingssituatie van de overheid. Op basis daarvan wordt de economische impuls beoordeeld die uitgaat van het begrotingsbeleid — zowel het op nationaal niveau gefinancierde beleid als het beleid dat uit de EU-begroting wordt gefinancierd. De begrotingskoers wordt gemeten als het verschil tussen i) het groeipotentieel op middellange termijn; en ii) de verandering in de primaire uitgaven (discretionaire maatregelen aan de ontvangstenzijde niet meegerekend), inclusief de uitgaven gefinancierd door niet terug te betalen steun (subsidies) uit de herstel- en veerkrachtfaciliteit en andere Uniefondsen.

¹³ Euro-indicatoren van Eurostat, 22 april 2026.

- (13) Volgens de gegevens van Eurostat¹⁴ bedroegen de totale overheidsuitgaven voor defensie in 2025 0,5 % van het bbp in Malta. Volgens de voorjaarsprognoses 2026 van de Commissie zullen deze uitgaven in 2026 naar verwachting 0,6 % van het bbp bedragen.
- (14) De Unie blijft kampen met risico's ten aanzien van verstoringen van de energievoorziening en een hogere prijsvolatiliteit, wat wordt verergerd door geopolitieke spanningen die de wereldwijde olie- en gasmarkten negatief beïnvloeden. De ervaring uit de energiecrisis van 2022-2023 leert dat brede en niet-gerichte maatregelen grote begrotingskosten met zich meebrengen en sociaal en economisch gezien inefficiënt zijn. Sinds het uitbreken van de oorlog in het Midden-Oosten in februari 2022 heeft Malta geen nieuwe begrotingsbeleidsmaatregelen aangenomen om het effect van hoge energieprijzen op huishoudens en bedrijven te verzachten¹⁵. Sinds de energiecrisis in 2022 heeft Malta de elektriciteits- en brandstofprijzen voor huishoudens evenwel bevroren op een van de laagste niveaus in de EU. Volgens de voorjaarsprognoses 2026 van de Commissie nemen de begrotingskosten van deze niet-tijdelijke en niet-gerichte energiesubsidies naar verwachting toe van 0,9 % van het bbp in 2025 tot ongeveer 1,4 % van het bbp in 2026.
- (15) Volgens de berekeningen van de Commissie zullen de netto-uitgaven van Malta toenemen met 5,6 % in 2025 en met 22,2 % in 2024 en 2025 samen. De groei in de netto-uitgaven in 2025 bevindt zich onder het aanbevolen maximale groeipercentage. Wanneer 2024 en 2025 samen worden beschouwd, komt het cumulatieve groeipercentage van de netto-uitgaven naar verwachting boven het aanbevolen maximale groeipercentage uit, wat overeenkomt met een cumulatieve afwijking van 2,3 % van het bbp.
- (16) Op basis van de berekeningen van de Commissie zullen de netto-uitgaven van Malta naar verwachting toenemen met 6,1 % in 2026 en met 29,7 % in 2024, 2025 en 2026 samen. De verwachte netto-uitgaven in 2026 komen boven het aanbevolen maximale groeipercentage uit, wat overeenkomt met een jaarlijkse afwijking van 0,1 % van het bbp. Wanneer 2024, 2025 en 2026 samen worden beschouwd, zal het verwachte cumulatieve groeipercentage van de netto-uitgaven ook boven het aanbevolen maximale groeipercentage uitkomen, wat overeenkomt met een afwijking van 2,2 % van het bbp.
- (17) De fiscale kloven verminderen door de naleving van de belastingregels te verbeteren, het aanpakken van belastingontwijking en belastingontduiking, en het bestrijden van agressieve fiscale planning, blijven belangrijk om eerlijke en efficiënte belastingstelsels te garanderen. De totale belastingontvangsten als percentage van het bbp van Malta liggen ruim onder het EU-gemiddelde, en zijn sterk afhankelijk van vennootschapsbelasting. De algemene belastingmix is beperkt, wat het gevolg is van het kleine aandeel van de milieubelasting en het ontbreken van terugkerende belastingen op onroerend goed. Gezien de overloopeffecten van agressieve fiscaleplanningsstrategieën tussen de lidstaten is een gecoördineerd optreden ter aanvulling van de EU-wetgeving door middel van nationaal beleid van alle lidstaten van het grootste belang. Malta heeft maatregelen genomen agressieve fiscaleplanningspraktijken aan te pakken, afgestemd op de EU-normen, het OESO-

¹⁴ Eurostat, overheidsuitgaven via classificatie van overheidsfuncties (COFOG).

¹⁵ Dit weerspiegelt de situatie op de afsluitdatum van de voorjaarsprognoses 2026 van de Commissie (4 mei 2026).

richtsnoer en zijn verplichtingen uit hoofde van de gedragscode. Zolang Malta geen bronbelasting — of gelijkwaardige defensieve maatregelen — heft op rente-, dividend- en royaltybetalingen door in Malta gevestigde ondernemingen naar rechtsgebieden met een nultarief en laagbelastende jurisdicties om ervoor te zorgen dat bedrijven hun winsten niet onbelast naar niet-EU-landen kunnen verschuiven, blijft het risico van dubbele niet-belasting van deze winsten hoog. Verder blijft de behandeling van in Malta gevestigde ondernemingen die er niet gedomicilieerd zijn, een risico van dubbele niet-belastingheffing vormen voor zowel ondernemingen als particulieren.

- (18) De sector voor aanvullende pensioenvoorziening heeft mogelijkheden voor groei ter ondersteuning van de toereikendheid van het inkomen uit pensioenen en het beperken van de toekomstige budgettaire druk als gevolg van vergrijzing. Hoewel vrijwillige pensioenregelingen van de tweede en derde pijler beschikbaar zijn, blijft de deelname hieraan beperkt. Aan de andere kant vertrouwt het pensioensysteem in Malta in grote mate op pensioenen op basis van de eerste pijler, waarvoor begrenzings gelden die de gemiddelde batenverhouding verminderen tot ongeveer 38,3 %, een van de laagste in de EU vergeleken met het EU-gemiddelde van 47 %. Het versterken van aanvullende pensioenen kan bijdragen tot het verbeteren van de toereikendheid van het inkomen uit pensioenen en het versterken van de duurzaamheid van de overheidsfinanciën.
- (19) De systematische, betekenisvolle en tijdige betrokkenheid van lokale en regionale autoriteiten, sociale partners, het maatschappelijk middenveld en andere relevante belanghebbenden blijft van essentieel belang om te zorgen voor een breed gevoelde verantwoordelijkheid voor de succesvolle uitvoering van de financieringsinstrumenten van de Unie, alsook in de context van het Europees semester.
- (20) De uitvoering van de cohesiebeleidsprogramma's, die steun uit het Europees Fonds voor regionale ontwikkeling (EFRO), het Fonds voor een rechtvaardige transitie (JTF), het Europees Sociaal Fonds Plus (ESF+) en het Cohesiefonds (CF) omvat, ligt in Malta boven het gemiddelde tempo op EU-niveau, zowel wat betreft de selectie van projecten als de betalingen. Het is van belang om het huidige momentum te behouden, terwijl het effect van investeringen in de praktijk wordt gemaximaliseerd. Malta onderneemt al actie in het kader van zijn cohesiebeleidsprogramma's om het concurrentievermogen en de groei te stimuleren. Toch kan op sommige gebieden verdere versterking nodig zijn, onder meer op het gebied van energie-efficiëntie en investeringen in hernieuwbare energiebronnen, alsmede sociale inclusie en gelijkwaardige deelname aan de arbeidsmarkt. Het is cruciaal dat de nieuwe investeringen die Malta in zijn tussentijdse evaluatie van de middelen voor het cohesiebeleid heeft vastgesteld, met name die welke verband houden met de vijf in de verordening inzake de tussentijdse evaluatie¹⁶ vastgestelde prioriteiten, snel en doeltreffend worden ingezet.
- (21) Malta wordt geconfronteerd met diverse uitdagingen in verband met onderzoek en innovatie, het aantrekken en behouden van hooggekwalificeerde arbeidskrachten, het gerechtelijk apparaat, de productie en inzet van hernieuwbare energiebronnen, energie-efficiëntie in gebouwen, verkeerscongestie en duurzame mobiliteit, hoge subsidies voor fossiele brandstoffen, de kwaliteit en de relevantie voor de arbeidsmarkt van onderwijs en opleiding, de discrepantie tussen gevraagde en aangeboden

¹⁶ Verordening (EU) 2025/1914 van het Europees Parlement en de Raad van 18 september 2025 tot wijziging van Verordening (EU) 2021/1058 en Verordening (EU) 2021/1056 wat betreft specifieke maatregelen voor het aanpakken van strategische uitdagingen in het kader van de tussentijdse evaluatie.

vaardigheden, de inclusiviteit van onderwijs en opleiding, de kwaliteit van laaggeschoolde banen en afval- en waterbeheer.

- (22) Onderzoek en innovatie blijven in de economie van Malta een kleine rol spelen, met aanhoudend lage investeringen in onderzoek en ontwikkeling, waardoor de innovatieprestaties van het land worden beperkt. De algemene intensiteit van O&O blijft behoren tot de laagste in de EU (op een niveau van 0,54 % van het bbp in 2024, vergeleken met het EU-gemiddelde van 2,24 %), wat het gevolg is van de beperkte investeringen door zowel de overheidssector als de private sector. Met name de overheidsuitgaven voor O&O zijn laag (0,16 % van het bbp in 2024, ten opzichte van het EU-gemiddelde van 0,72 %), waardoor het vermogen van onderzoeksinstellingen om sterke wetenschappelijke capaciteiten te ontwikkelen wordt belemmerd. Voor private investeringen is het beeld vergelijkbaar, met uitgaven uitgedrukt als percentage van het bbp die zwak blijven (0,38 %, vergeleken met het EU-gemiddelde van 1,49 %) en bedrijven die beperkt gebruikmaken van ondersteuningsregelingen. Over het geheel genomen bevinden de belangrijkste maatregelen voor het stimuleren van zowel publieke als private investeringen zich nog in een vroeg stadium, voor overheidssteunregelingen is een meer gerichte uitvoering nodig, en een versterkte samenwerking tussen de academische wereld en de zakenwereld is essentieel voor het bevorderen van innovatie van producten en diensten.
- (23) Het vermogen van Malta om de transitie naar een economie met een hogere productiviteit te maken, hangt af van zijn vermogen hooggekwalificeerde arbeidskrachten aan te trekken en te behouden. Aanhoudende tekorten aan arbeidskrachten en vaardigheden, en discrepanties tussen gevraagde en aangeboden vaardigheden, met name voor hooggekwalificeerde beroepen en STEM-beroepen, kunnen de groeivoorzichten van Malta ondermijnen. Hoewel Malta een aantal stappen heeft genomen om hooggekwalificeerde werknemers aan te trekken en te behouden, zijn er verdere inspanningen nodig, waaronder een meer doelgericht gebruik van migratie van geschoolde personen ter ondersteuning van groei in zijn economische sectoren met een hoge toegevoegde waarde. De versterking van het gebruik van instrumenten voor informatie met betrekking tot vaardigheden in het beleid voor economische ontwikkeling, en het ontwikkelen van de economische, juridische en sociale infrastructuur voor het aantrekken en behouden van talent kan de aanpassing van Malta aan een groeiemodel met hogere productiviteit ondersteunen.
- (24) Het gerechtelijk apparaat wordt nog steeds geconfronteerd met aanzienlijke vertragingen, waarbij de tijd die nodig is om in eerste aanleg rechterlijke uitspraken in burgerlijke en handelszaken te verkrijgen, een van de langste in de EU is. De tijd die nodig is voor het beslechten van bestuursrechtelijke zaken in eerste aanleg blijft de langste in de EU. Hoewel er in recente jaren vooruitgang is geboekt, blijven de middelen voor de rechterlijke macht een zorg, met een tekort aan gebouwen en personeel. Met name het aantal rechters per inwoner is het op twee na laagste in de EU, met een zeer hoog aantal zaken per rechter in burgerlijke, handels- en bestuursrechtelijke kwesties. Ondanks bescheiden vooruitgang op het gebied van digitalisering zijn er vertragingen in de uitvoering van de nationale strategie voor digitale rechtspraak en blijven er nog kritieke lacunes, waarbij essentiële gerechtelijke taken nog steeds op papier worden afgehandeld. Malta blijft nog altijd achter in vergelijking met andere lidstaten wat betreft het bevorderen van alternatieve geschillenbeslechting, die een belangrijke rol kan spelen in het verlichten van de belasting van het gerechtelijk apparaat. De herziening en verbetering van de wetboeken van rechtsvordering zou ook helpen bij het versnellen van processen.

- (25) Het aandeel van hernieuwbare energiebronnen in het bruto eindverbruik van energie (17,2 % in 2024) en in de elektriciteitsmix (16,7 % in 2025) blijft in Malta zeer laag en ruim onder het EU-gemiddelde. De opwekking van hernieuwbare energie is vrijwel uitsluitend afkomstig uit zonne-energie, met een zeer klein deel biomassa- of hernieuwbare brandstoffen, terwijl er geen opwekking uit wind- of waterkracht is geregistreerd. Malta heeft aangekondigd dat er naar verwachting tussen nu en 2033 een nieuw drijvend windmolenpark op zee gereed zal zijn, wat een belangrijke stap zou betekenen in het verhogen van het geïnstalleerde hernieuwbare-energievermogen. Er zijn mogelijkheden om het potentieel van zonne- en windenergieprojecten op zee verder te benutten, en om toepassingen op het land uit te breiden. Het opvoeren van de inspanningen hieromtrent zou Malta kunnen helpen de inzet van hernieuwbare energiebronnen te versnellen.
- (26) Sinds 2019 is het energieverbruik in de meeste sectoren in Malta stijgende, voornamelijk in woongebouwen, in de context van een scherpe bevolkingsgroei. Verdere maatregelen voor de renovatie van het gebouwenbestand zouden bijdragen aan de aanpak van deze stijgende trend.
- (27) De verkeerscongestie houdt aan en vormt een aanzienlijke structurele uitdaging, met negatieve effecten op het milieu, het concurrentievermogen van de economie en de levenskwaliteit van burgers. Zonder verdere beleidsmaatregelen zullen de economische kosten van verkeerscongestie tegen 2030¹⁷ naar verwachting oplopen tot 917 miljoen EUR per jaar. Ondanks inspanningen voor het verbeteren van het openbaar vervoer en het opnieuw vormgeven van mobiliteit in Malta, hebben maatregelen de afhankelijkheid van privéauto's nog niet significant verminderd. In 2024 meldde 58 % van de inwoners van Malta dat zij nooit van het openbaar vervoer gebruikmaken. De vervoerssector blijft ook de primaire bron van broeikasgasemissies in het kader van de lastenverdelingsverordening, en is goed voor 48 % van dergelijke emissies in 2024, wat een toename van 45 % is ten opzichte van 2005. Deze trend houdt aan, ondanks het feit dat het aandeel emissievrije voertuigen is opgelopen tot 37,7 % van de nieuwe registraties van personenauto's in 2024, wat een toename van 17,4 procentpunt is ten opzichte van het voorgaande jaar. Bovendien blijft de Maltese vervoersinfrastructuur in hoge mate kwetsbaar voor klimaatgerelateerde risico's, met een vervoerskwetsbaarheidsindex van 0,42, een van de hoogste scores in de EU. Indien Malta verkeerscongestie en groeiende emissies uit vervoer wil aanpakken, is een duurzaam mobiliteitsbeleid nodig dat het gebruik van auto's ontmoedigt, onder meer door de introductie van speciale busstroken, waardoor de toegang van voertuigen in gebieden met veel congestie wordt beperkt en de beschikbaarheid van parkeergelegenheid vermindert. Tegelijkertijd zou het verbeteren van de efficiëntie van weg- en zeevervoer, in combinatie met investeringen in duurzame mobiliteit, met name infrastructuur voor actieve mobiliteit zoals uitgebreide fiets- en voetgangersnetwerken, evenals emissievrije bussen en infrastructuur voor alternatieve brandstoffen zorgen voor een omslag naar duurzamere en multimodale vervoersopties. Extra investeringen zijn nodig om de weerbaarheid tegen klimaatgerelateerde risico's, waaronder extreme weersomstandigheden, te versterken.
- (28) Zonder geplande uitfasering waren subsidies voor fossiele brandstoffen goed voor ongeveer 1 % van het bbp van Malta in 2024, aanzienlijk hoger dan het EU-

¹⁷ Ministerie voor Transport, Infrastructuur en Openbare Werken van Malta, 2026. Masterplan Nationaal Transport 2030. <https://infrastructure.gov.mt/wp-content/uploads/2026/01/NATIONAL-TRANSPORT-MASTERPLAN-2030.pdf>.

gemiddelde van 0,32 %. Subsidies voor fossiele brandstoffen ontmoedigen investeringen in hernieuwbare energiebronnen, in energie-efficiëntie en in de elektrificatie van vervoer, die zouden kunnen bijdragen aan het behalen van klimaatdoelen, het verbeteren van energiezekerheid en het bevorderen van een betere levenskwaliteit in Malta. Tegelijkertijd vertegenwoordigen de subsidies voor fossiele brandstoffen in Malta een zware last op de begroting. Ze zorgen niet voor een kostenefficiënte ondersteuning van de economie tijdens perioden van hoge internationale energieprijzen en bieden geen gerichte aanpak van energiearmoede.

- (29) Malta produceert een van de hoogste niveaus van afval per hoofd van de bevolking in de EU, waarvan het leeuwendeel naar een stortplaats wordt afgevoerd, wat een aanzienlijke druk op het natuurlijk milieu van het eiland oplevert. In 2024 bereikte de productie van gemeentelijk afval een hoeveelheid van 621 kg per hoofd van de bevolking, wat een van de hoogste cijfers in de EU is, terwijl het recyclepercentage met 16,7 % gevaarlijk laag bleef en significant lager was dan het EU-gemiddelde van 48 %. Malta is er al niet in geslaagd de doelstelling voor het recyclen van gemeentelijk afval van 50 % in 2020 te halen en loopt nu het gevaar de doelstelling van 55 % in 2025 te missen. Bovendien bevond het percentage voor het storten van gemeentelijk afval in 2023 zich op 74 %, wat ver boven het EU-gemiddelde van 22 % ligt. Het aanzienlijke verschil tussen het huidige percentage gestort afval en de doelstelling voor gestort gemeentelijk afval van 10 % in 2035 blijft een grote zorg. Ondanks toegenomen investeringen in afvalbeheerinfrastructuur en de start van verschillende initiatieven voor hergebruik en recycling, hebben de ingevoerde maatregelen nog niet tot meetbare effecten op de afvalbeheerprestaties geleid. Daarom zou het goed voor Malta zijn de afvalhiërarchie in acht te nemen door prioriteit te geven aan afvalpreventie, het versterken van recycling en de circulaire economie, beide via een strengere handhaving van bestaande nationale afvalwetgeving en door het uitbreiden van de infrastructuur voor recycling en hergebruik, terwijl geplande investeringen in afvalverwerkende faciliteiten worden versneld om zo de praktijk van het storten van afval te verminderen.
- (30) Malta heeft te maken met structurele waterschaarste, die wordt verergerd door een aanzienlijke bevolkingsgroei, een stijgende temperatuur en langdurige droogten, waardoor de beschikbaarheid van zoet water aanzienlijk is verminderd. Deze uitdaging wordt nog eens benadrukt door de seizoensgebonden wateronttrekkingsindex-plus (WEI+), die in het derde kwartaal van 2023 66,7 % bereikte, wat het op één na hoogste niveau is onder EU-lidstaten, en een ernstige waterschaarste aangeeft. De grote vraag naar water, primair gedreven door de toeristische, agrarische, binnenlandse en industriële sectoren, maakt de schaarste nog erger. In reactie hierop heeft Malta geprobeerd deze druk te verminderen door een toegenomen grondwateronttrekking en zeewaterontzilting. Afgezien van waterschaarste blijft een lage waterkwaliteit een aanhoudend probleem in Malta. Zoals beschreven in het derde stroomgebiedbeheersplan van Malta verkreeg slechts 58 % van de oppervlaktewaterlichamen (berekend naar aantal) een goede of hoge ecologische status, terwijl slechts 45 % een goede chemische status haalde. Ten aanzien van het grondwater behaalde 82 % van de grondwaterlichamen (berekend naar oppervlak) geen goede kwantitatieve status en behaalde 100 % geen goede chemische status. De grootste belasting op de kwaliteit van het oppervlaktewater en grondwater wordt gevormd door agrarische activiteiten en zoutintrusie als gevolg van overmatige waterwinning. Bovendien voldoen twee Maltese agglomeraties nog steeds niet aan de richtlijn inzake de behandeling van stedelijk afvalwater, door het lage aandeel huishoudens dat minstens op secundaire afvalwaterzuivering is aangesloten. Om deze

uitdagingen aan te pakken, zou het goed voor Malta zijn om de investeringen in de infrastructuur voor stedelijke regenwateropvang en op de natuur gebaseerde oplossingen uit te breiden, waardoor overstromingsrisico's worden beperkt en het bijvullen van grondwater wordt verbeterd. Bovendien lijken een strengere regelgeving voor de winning van grondwater en een vergrote afvalwaterzuiveringscapaciteit nodig te zijn voor het verbeteren van de waterkwaliteit en het aanpakken van de verontreiniging van oppervlakte- en grondwater.

- (31) In het licht van de cruciale rol van menselijk kapitaal bij het verbeteren van het concurrentievermogen en de strategische autonomie van de Unie beval de Raad in 2026 aan dat lidstaten dringend aan menselijk kapitaal gerelateerde structurele uitdagingen op het gebied van vaardigheden en onderwijs die het concurrentievermogen hinderen, aanpakken. De landspecifieke aanbevelingen 2026 die aan Malta zijn gericht, kunnen bijdragen aan de uitvoering van de aanbeveling van de Raad over menselijk kapitaal in de Unie.
- (32) Tekorten aan vaardigheden en discrepanties tussen gevraagde en aangeboden vaardigheden brengen het risico met zich mee dat de sterke arbeidsmarkt van Malta wordt ondermijnd en de groene en digitale transitie van het land worden belemmerd. Ondanks het grote aantal vacatures blijven er kritieke lacunes op het gebied van informatie- en communicatietechnologie (ICT), de bouw, de gezondheidszorg, het onderwijs en functies in de groene transitie, waarbij 43 % van de bedrijven een gebrek aan medewerkers met groene vaardigheden heeft, en twee derde melding maakt van een onvoorbereid personeelsbestand. De vaardigheden die door het onderwijs- en opleidingssysteem van Malta worden geleverd, zijn onvoldoende om aan de vraag van de arbeidsmarkt te voldoen, wat ook wordt veroorzaakt door een gefragmenteerd beheer van vaardigheden en voorspellingsvermogen. De versterking van instrumenten voor informatie met betrekking tot vaardigheden kan helpen om op de behoeften van de arbeidsmarkt te anticiperen en bestaande discrepanties aan te pakken. Afgestudeerden in wetenschap, technologie, engineering en wiskunde (STEM) vormen slechts 13,8 % van de afgestudeerden op postsecundair niveau, wat veel lager is dan het EU-gemiddelde, met een nog lager aantal vrouwen. In 2023 werd in Malta het laagste aantal inschrijvingen voor STEM op postsecundair niveau geregistreerd. Trajecten voor beroepsonderwijs en -opleiding schieten ook tekort, met beperkt leren op de werkplek en een beperkt gebruik van aan STEM gerelateerde programma's voor beroepsonderwijs en -opleiding, vooral onder vrouwen. De deelname van volwassenen aan onderwijs blijft ongelijk, waarbij slechts een klein deel van de grote groep laaggeschoolde volwassenen deelneemt aan opleidingen. Aanhoudende lacunes in basisvaardigheden verergeren deze uitdaging: één op de drie 15-jarigen heeft geen basisvaardigheden op het gebied van wiskunde, lezen of wetenschappen, en de helft van de 12- tot 13-jarigen beschikt niet over digitale basisvaardigheden. Zwakke punten wat betreft het aanbod van docenten, professionele ontwikkeling en ondersteuning voor in toenemende mate diverse klaslokalen brengen het risico met zich mee dat de capaciteit van het onderwijssysteem voor het verbeteren van de leerresultaten wordt beperkt. Om deze problemen aan te pakken, is het versterken van de kwaliteit en de relevantie voor de arbeidsmarkt van onderwijs en opleiding, van het gebruik van instrumenten voor informatie met betrekking tot vaardigheden, van lerarenopleidingen, van beroepsonderwijs en -opleiding op de werkplek, en van bijscholing van volwassenen, met name op het gebied van STEM en de groene transitie, essentieel voor het verminderen van tekorten, het verbeteren van onderwijsresultaten en het afstemmen van vaardigheden op de behoeften van de arbeidsmarkt.

- (33) De beperkte inclusiviteit van onderwijs en opleiding die al in het onderwijs voor jonge kinderen begint, belemmert het potentieel van mensen in kwetsbare situaties. Door een gebrek aan voldoende gekwalificeerd onderwijzend personeel en ondoeltreffende onderwijspraktijken en leerplannen is het systeem niet voldoende afgestemd op alle kinderen, met inbegrip van leerlingen met een handicap. Aanhoudende verschillen in leer- en werkgelegenheidsuitkomsten gerelateerd aan sociaal-economische achtergrond en schooltype geven aan dat er nog aanzienlijke uitdagingen ten aanzien van gelijkheid zijn. Met name ondermaatse prestaties komen veel voor onder leerlingen met een kansarme sociaal-economische achtergrond: 51,5 % leveren ondermaatse prestaties op het gebied van lezen, 47,7 % op het gebied van wiskunde en 46,0 % op het gebied van wetenschappen. Bovendien blijft het aantal vroegtijdige schoolverlaters in het bijzonder hoog onder jongeren met een handicap, waarbij een aanzienlijk aantal jongeren met een handicap geen baan heeft, of onderwijs of een opleiding volgt. Ten aanzien van onderwijs en opvang voor jonge kinderen verbindt het systeem in Malta op dit moment het recht op onderwijs en opvang voor jonge kinderen aan de activiteiten van de ouders (werk, opleiding of onderwijs) en niet aan een universeel recht of een recht op basis van armoede. Hoewel recente bepalingen zijn uitgebreid tot sommige groepen werkloze ouders, is het participatieverschil tussen kinderen die met armoede of sociale uitsluiting worden bedreigd en kinderen die niet met armoede of sociale uitsluiting worden bedreigd, nog steeds zeer groot: kinderen die niet met armoede of sociale uitsluiting worden bedreigd hadden een bijna tweemaal zo grote kans (48,2 %) om meer dan 25 uur onderwijs en opvang voor jonge kinderen per week bij te wonen dan kinderen die wel met armoede of sociale uitsluiting worden bedreigd (24,9 %). Er blijven ook zorgen over de kwaliteit van het aangeboden onderwijs en de opvang voor jonge kinderen. Recente schattingen wijzen erop dat meer dan een vijfde van de kinderverzorg(st)ers niet over relevante pedagogische kwalificaties beschikt, wat de mogelijkheden om de vroege ontwikkeling van vaardigheden te ondersteunen kan beperken, met name voor kansarme groepen. Het versterken van doelgerichte ondersteuning van kinderen met een kansarme achtergrond en kinderen met extra behoeften, ongeacht de werkgelegenheidssituatie of opleidingsachtergrond van hun ouders, lijkt noodzakelijk.
- (34) Een ongelijke kwaliteit van banen vormt een belemmering voor het behoud van werknemers. Het aandeel laagbetaalde banen is toegenomen, waarbij meer dan 10 % van de werknemers in de afgelopen vier jaar in een laagbetaalde baan is blijven hangen, wat onevenredig veel vrouwen en onderdanen van derde landen treft. Malta meldt ook een relatief hoog aandeel atypische werktijden (39,1 % van de werknemers, vergeleken met 32,6 % in de EU). Verschillende sectoren, zoals de gezondheidszorg, doen in toenemende mate een beroep op werknemers uit derde landen. Onderdanen van derde landen die actief zijn in een laaggeschoolde baan hebben echter vaak te maken met slechtere arbeidsomstandigheden en een lage kwaliteit van het werk op verschillende vlakken: lange werktijden, een hoger verloop, begrensde carrièrevooruitzichten, beperkte rechten bij verlies van werk en slechtere omstandigheden op het gebied van gezondheid en veiligheid op de werkplek. Armoede onder werkenden heeft ook een onevenredig effect op onderdanen van derde landen (17,3 % vergeleken met 5,6 % van de autochtone bevolking). De capaciteit van de arbeidsinspectie is vergroot, maar blijft onder de normen van de Internationale Arbeidsorganisatie en de sancties voor overtredingen zijn nog steeds relatief laag. Het aanpakken van zorgen over de kwaliteit van banen, in nauwe samenwerking met sociale partners, en het verder versterken van de arbeidsinspectie kan een positief effect op het werknemersverloop en het hoge aantal vacatures hebben.

- (35) Aangezien de economieën van de lidstaten van de eurozone in hoge mate met elkaar zijn verweven en zij collectief bijdragen tot de werking van de economische en monetaire unie, heeft de Raad in 2026 de lidstaten van de eurozone aanbevolen actie te ondernemen, onder meer via hun RRP's, teneinde uitvoering te geven aan de aanbeveling van 2026 over het economisch beleid van de eurozone. Voor Malta helpt aanbeveling 1 bij de uitvoering van de eerste, de tweede en de derde aanbeveling over de eurozone, helpt aanbeveling 2 bij de uitvoering van de vierde aanbeveling over de eurozone, helpt aanbeveling 3 bij de uitvoering van de vijfde en zevende aanbevelingen over de eurozone, helpt aanbeveling 4 bij de uitvoering van de zevende aanbeveling over de eurozone en helpt aanbeveling 6 bij de uitvoering van de vijfde aanbeveling over de eurozone.

BEVEELT AAN dat Malta in 2026 en 2027 de volgende acties onderneemt:

1. met het oog op het wezenlijke verschil met de feitelijke situatie die in 2025 is geregistreerd en door de Commissie voor 2026 is voorspeld ten opzichte van het aanbevolen plafond voor de netto-uitgaven, actie ondernemen om de netto-uitgaven te beheersen zodat deze in overeenstemming zijn met de door de Raad op 21 januari 2025 aanbevolen maximale groeisnelheid; de defensie-uitgaven en -gereedheid versterken en zorgen voor een efficiënte besteding van de uitgaven en een geleidelijke aanpassing van de begroting om structureel hogere defensie-uitgaven te kunnen financieren; ervoor zorgen dat alle maatregelen die worden genomen om de gevolgen van de stijging van de energieprijzen te verzachten, van tijdelijke aard zijn en gericht zijn op de bescherming van kwetsbare huishoudens of op het voorzien in de behoeften van energie-intensieve bedrijven, waarbij de prikkels voor energiebesparing behouden blijven en tegelijkertijd wordt gewaarborgd dat de begrotingskosten in overeenstemming zijn met de verplichtingen uit hoofde van het begrotingskader van de EU; om de resterende risico's van agressieve fiscale planning aan te pakken, een bronbelasting op uitgaande betalingen invoeren of gelijkwaardige defensieve maatregelen nemen, en de regels voor niet-gedomicilieerde ondernemingen wijzigen; de aanvullende pensioensector bevorderen, met name via bedrijfspensioenregelingen;
2. zorgen voor de voortzetting van hervormingen en investeringen die in het kader van de herstel- en veerkrachtfaciliteit worden uitgevoerd; het momentum van de uitvoering in het kader van cohesiebeleidsprogramma's behouden, in voortkomend geval voortbouwend op de heroriëntatie naar strategische prioriteiten en op de flexibiliteit die door de tussentijdse evaluatie in het kader van het cohesiebeleid wordt geboden;
3. onderzoek en innovatie versterken door de publieke investeringen in O&O te verhogen en private investeringen in O&O te stimuleren, via effectieve ondersteuningsregelingen en sterkere banden tussen de academische wereld en de zakenwereld; het aantrekken en behouden van hooggekwalificeerde werknemers versterken; de efficiëntie van het gerechtelijk apparaat versterken door de achterstand bij de behandeling van rechtszaken aan te pakken en de duur van procedures te verminderen;
4. de productie en inzet van hernieuwbare energiebronnen versnellen; de vraag naar energie verminderen door de energie-efficiëntie van gebouwen te verbeteren; verkeerscongestie aanpakken en vervoersemissies verminderen door het ontmoedigen van het autogebruik, het verbeteren van de efficiëntie van het openbaar vervoer, het faciliteren van multimodaliteit en het investeren in infrastructuur voor

actieve mobiliteit, alsmede in klimaatveerkrachtige vervoersinfrastructuur; subsidies uitfaseren voor fossiele brandstoffen die niet tijdelijk zijn en gericht zijn op de meest kwetsbare huishoudens en bedrijven;

5. het afvalbeheer verbeteren door recycling en de circulaire economie te bevorderen, terwijl de afhankelijkheid van het storten van afval wordt verminderd; duurzaam waterbeheer en de waterkwaliteit verbeteren door de waterwinning en het hergebruik van water uit te breiden, terwijl verontreiniging van het oppervlakte- en grondwater wordt aangepakt;
6. de kwaliteit en de relevantie voor de arbeidsmarkt van onderwijs en opleiding versterken om lage onderwijsresultaten en het grote tekort aan en de grote discrepantie tussen gevraagde en aangeboden vaardigheden aan te pakken, vooral op het gebied van STEM, met name door de basisvaardigheden van scholieren en de initiële en permanente opleiding van leerkrachten te bevorderen en inschrijving in beroepsonderwijs en -opleiding en in volwasseneneducatie voor laaggeschoolden te stimuleren; de inclusiviteit van onderwijs en opleiding versterken, onder meer door het verbeteren van de toegang tot onderwijs en opvang van hoge kwaliteit voor jonge kinderen; zorgen over de kwaliteit van laaggeschoolde banen aanpakken, onder meer voor onderdanen van derde landen, vooral door het versterken van de arbeidsinspectie.

Gedaan te Brussel,

Voor de Raad
De voorzitter